

Mežu likuma izmaiņas 2014

**Atjaunotie meža tiesību akti un jauni ieteikumi par
mežu apsaimniekošanu**

10.04.2014. Seinejoki vadošais
referents Pekka Hovila

Somijas mežu centrs, publiskie pakalpojumi
Dienvidpohjanmā un Viduspohjanmā reģions

metsäkeskus

Prezentācijas saturs

Mežu likuma galvenās izmaiņas un koncepcijas

Cirsmas; izmaiņas

Jaunas cirsmas un atjaunošana; izmaiņas

Bioloģiskās daudzveidības nodrošināšana

Administratīvā procedūra un sankcijas

metsäkeskus

Likuma mērķi

- **Likuma mērķis ir veicināt mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu:**
 - › **Ekonomiski**
 - › Kokapstrāde
 - › Citi mežu produkti (sēnes, ogas, medījumi)
 - › Tūrisms un citas aktivitātes
 - › **Sociāli**
 - › Izmantošana atpūtai
 - › Ainavu veidošana
 - › **Ekoloģiski**
 - › Meža bioloģiskā daudzveidība
 - › Dabas aizsardzība

Būtiskās izmaiņas

- Tiek noņemti atjaunošanas stingrības un vecuma ierobežojumi — rotācijas periods saskaņā ar meža īpašnieka lēmumu
- Audzes cirsmas izpildes veids pēc meža īpašnieka ieskatiem (apakšējā/augšējā retināšana)
- Atļautas nelielas cirsmas un dažādu vecumu struktūru meža audžu cirsmas
- Vienlīdz vērtīga ir dabiskā atjaunošanās un kultivēšana
- Koku sugu izvēle brīva, nav piesaistīta augšanas vietai
- Pievienoti punkti par īpaši svarīgām dabiskajām vidēm
- Atjaunošanas pienākums ir noņemts grāvjiem ar mazu uzpildījumu, kā arī atjaunojamiem sākotnēji atvērtiem grāvjiem un tradicionālajām vidēm

Stāšanās spēkā

Likums stājas spēkā **01.01.2014.** galvenokārt bez pārejas perioda

- › Uz meža apsaimniekošanas deklarāciju, kas ir iesniegtas pirms 01.01.2014. gada, termiņiem attiecas noteikumu pieņemšanas brīdī spēkā esošais likums
- › Jaunie noteikumi attiecas uz cirmām, kuru izstrāde ir sākta pirms 01.01.2014., pielietojot jaunus atjaunošanas pienākuma principus
- › Ja atjaunojamās cirmsas izstrāde ir sākta pirms 2011. gada, tad 2010. gadā spēkā esošie tiesību akti attiecas uz laiku, kas ir rezervēts dēstu ieaugšanai (5 gadi pēc cirmsas izstrādes sākuma)

Pielietojuma joma

- Apstiprinātās mežsaimniecības zemes (tīrelis, krūmājs, tukšaine), izņemot:
 - › LsL aizsargājamās teritorijas
 - › Shēmā kā aizsargājamās teritorijas norādītās zonas
 - › Tuksnesīgās teritorijas, pārpurvojošos mežus
 - › Plānā ietvertās teritorijas, izņemot lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijas
 - › Posma plānošanas fāzes darbību bloki
 - › Lauksaimniecības, mežsaimniecības un atpūtas teritorijas, kas atzīmētas ģenerālplānā
- Mežu likuma piemērošana sākas, ja teritorija nav izmantota citiem nolūkiem **četrus** (iepriekš trīs) gadus pēc cirsmas pabeigšanas. (3. §)

Koncepcijas ML 2 a §

Mežizstrāde

- koku gāšana un zāģēšana, apstrādājamo koku transportēšana no apstrādes zonas uz pagaidu glabāšanas vietu

arī kritušo koku novākšana pēc vētras

Apstrādes zona

- meža karte vai kartē ierobežota apstrādājamā zona līdzīga veida cirsmas izstrādes vai citi pārvaldības pasākumi, galvenokārt visā zonā

Audzes cirsmā

- koku novākšana, kas tiek veikta zonā, kurā pēc tam tiek audzēti atlikušie koki, kā arī jaunu stādījumu veidošanas veicināšana

cirsmā audzēs ar dažādu vecumu struktūrām

Koncepcijas VNA 1. §

Audzes lietderīgais koks

- mežu likuma 8.a § norādīto koku sugu (proti, atjaunošanai atļauto koku sugu) dzīvs koks (ar zaru vainagu), kuram nav bojājumu un kura diametrs krūšu augstumā ir vismaz 7 cm

Apstiprinātie stādi

- tāds meža likuma 8.a § norādītas koku sugas dzīvs un nebojāts stāds (ar zaru vainagu), kas ir mazāks nekā iepriekš kultivēšanai noteiktais lietderīgais koks

Tīrelis: augšanas vieta, kur minerālu slānis atrodas mazāk nekā 30 cm dziļumā

Kūdrājs: augšanas vieta, kur minerālu slānis atrodas vismaz 30 cm dziļumā

Audzes cirsmas; izmaiņas noteikumi, kas attiecas uz audzes cirsmu

Vienāda vecuma struktūru mežizstrāde / dažādu
vecumu struktūru mežizstrāde

Audzes cirsmas izstrāde

Koku un zemes bojājumu maksimālais skaits

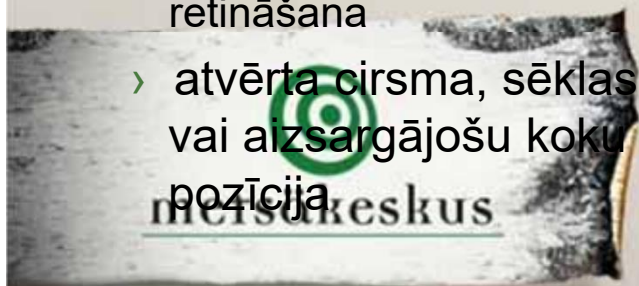

metsäkeskus

Vienāda vecuma struktūru mežizstrāde

ar mērķi izstrādāt vienādas
struktūras un vienāda vecuma
mežus

- › atjaunošana (kultivēta/dabiska)
- › stādu sākotnējā kopšana
- › stādu kopšana
- › pirmā retināšana
 - › apakšējā retināšana, retināšana kvalitātes uzlabošanai
- › cita retināšana
 - › apakšējā retināšana, augšējā retināšana
- › atvērta cirsma, sēklas koku vai aizsargājošu koku pozīcija

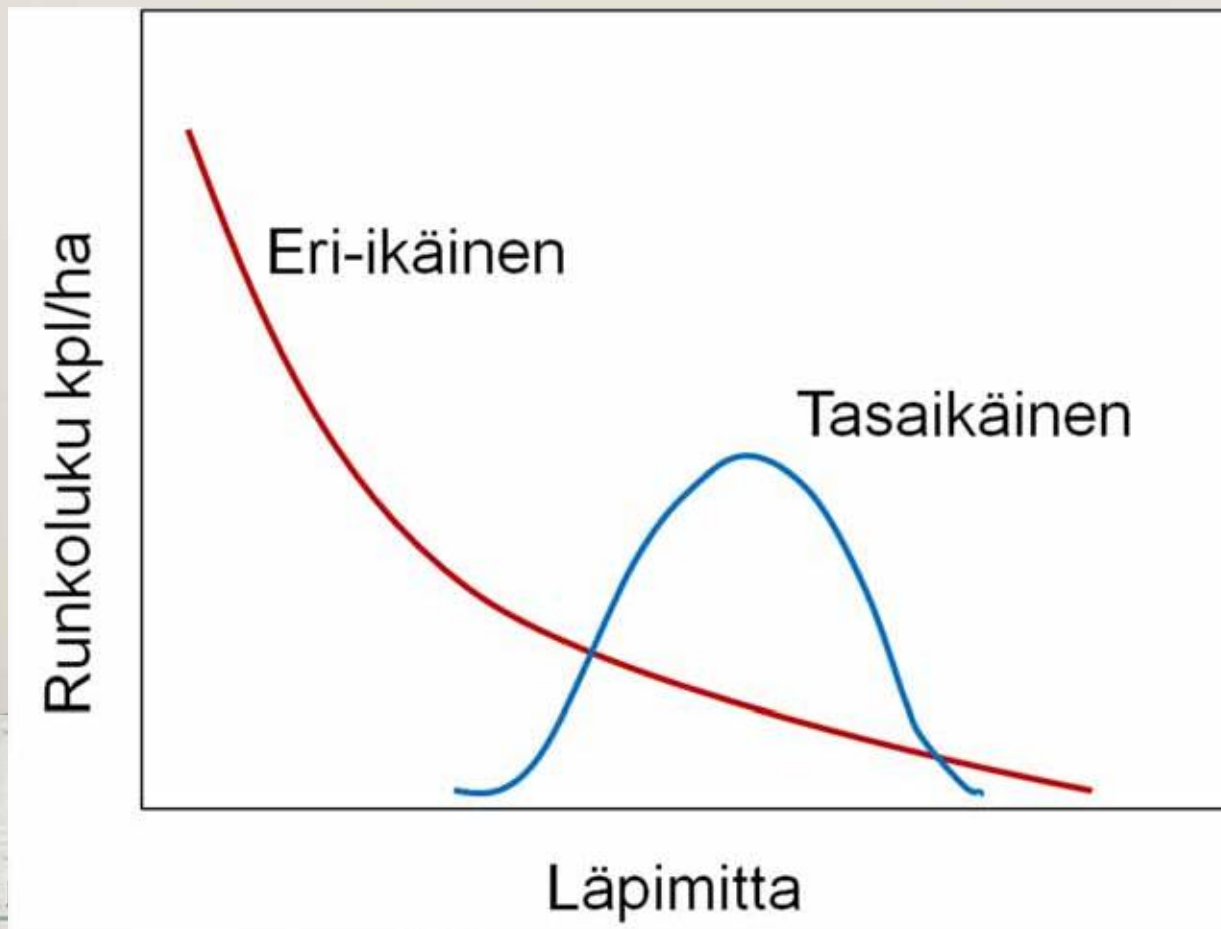

Dažādu vecumu struktūru mežizstrāde

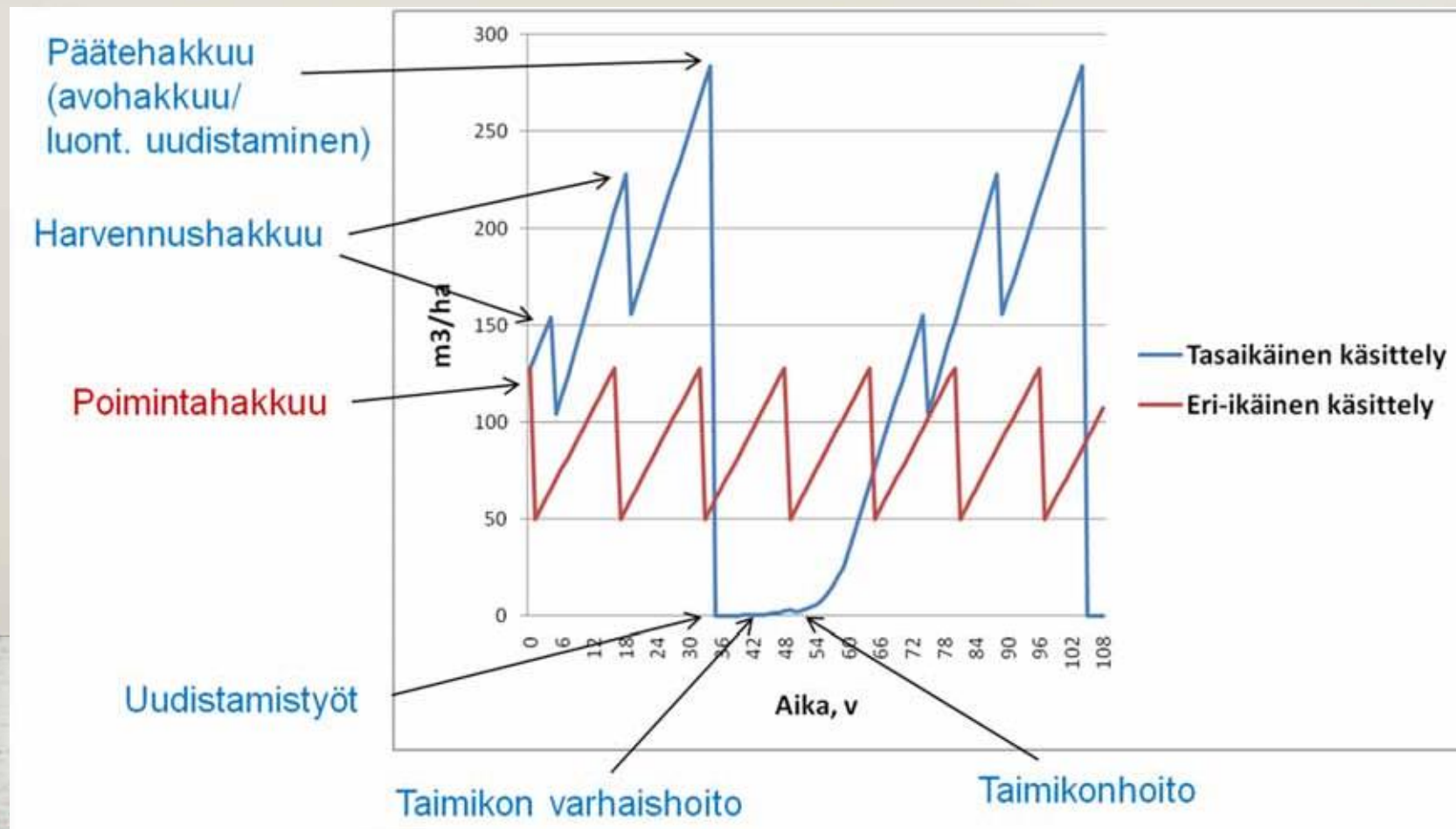
ar mērķi izstrādāt dažādu
struktūru un dažādu vecumu
mežus

- › kā sākumpunkts plašai koku izplatībai (dažādu izmēru un vecumu koki)
- › galvenokārt lielāko koku izņemšana un mazāku koku grupu (15–50 gadu intervālā) retināšana
- › atlikušo koku un pakārtoto kultūru atkopšana
- › nav atsevišķu attīstības posmu
- › mazas atvērtās cirsmas 30–60 m diapazonā (0,1–0,3 ha)

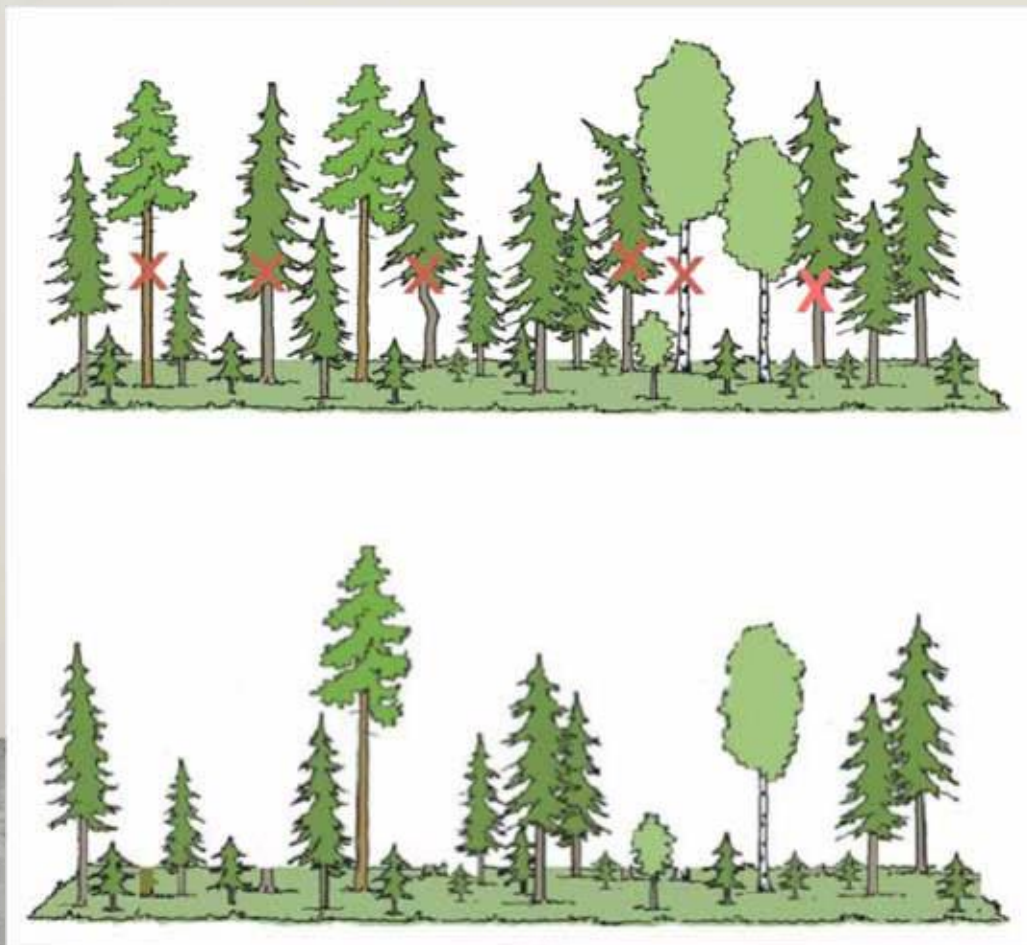
Stumbru skaita sadalījums

Vienāda vecuma un dažādu vecumu mežu izstrādes princips

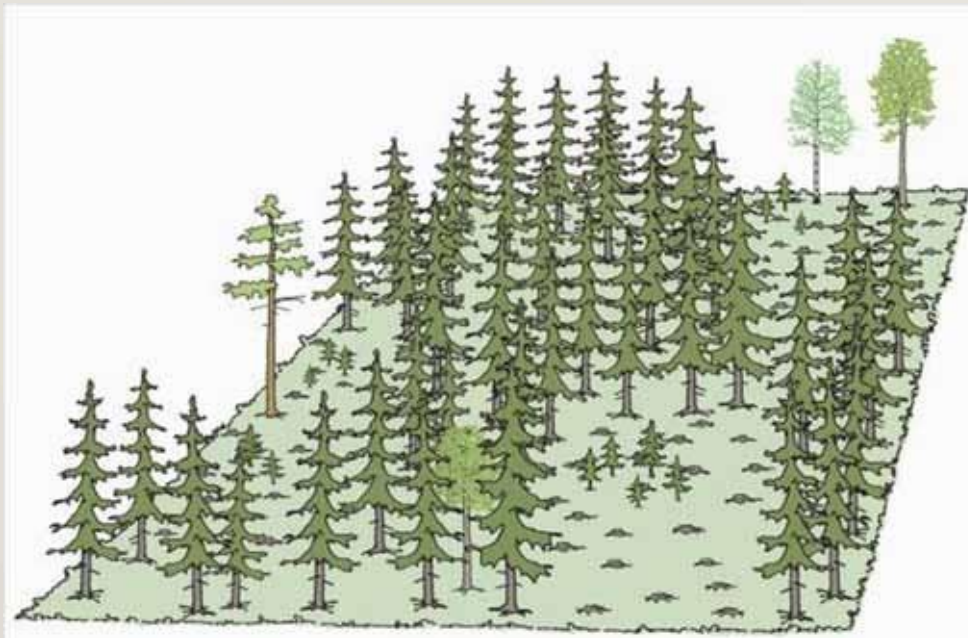

Koku izvēle dažādu vecumu audzēs

- lielāko koku izņemšana, mazāko koku retināšana pēc nepieciešamības
- dažādu vecumu struktūras izveide, saglabājot pamežu
- izvēles cirsmas ražas novākšanas un atjaunošanas nolūkos ir jābūt spēcīgai

Maza atvērta cirsma

Attēls: Juha Varhi

- meža cismās tiek veikti nelieli griezumi un atstāti, lai tie atjaunotos dabīgi
- vieglāka pārvaldība un atjaunošana
- gaišo koku sugu (priede, lapu koki) audzēšana
- zāles audzēšana teritorijā
- dažādu vecumu apstrādes un mazu atvērumu kombinācijas

Dažāda vecuma struktūras cirsma

Audžu cirsmas

Alternatīvās realizācijas metodes

- vienāda vecuma struktūras meža audžu apakšējā un augšējā retināšana
- dažādu vecumu struktūras meža audžu izlases un mazu atvērumu retināšana

Koku sadalīšana pēc cirsma izveides (VNA 3. §)

- sadalot audzi, jāņem vērā dabiskie augšanas apstākļi
- apstrādes teritorija var tikt vienmērīgi sadalīta zonās līdz 0,3 ha (mazie atvērumi), kurās ir maz audzes ar noderīgiem kokiem vai to vispār nav, vai nav stādu saskaņā ar 11. § (stādu, uz kuriem attiecas atjaunošanas saistības)

Audžu cirsma

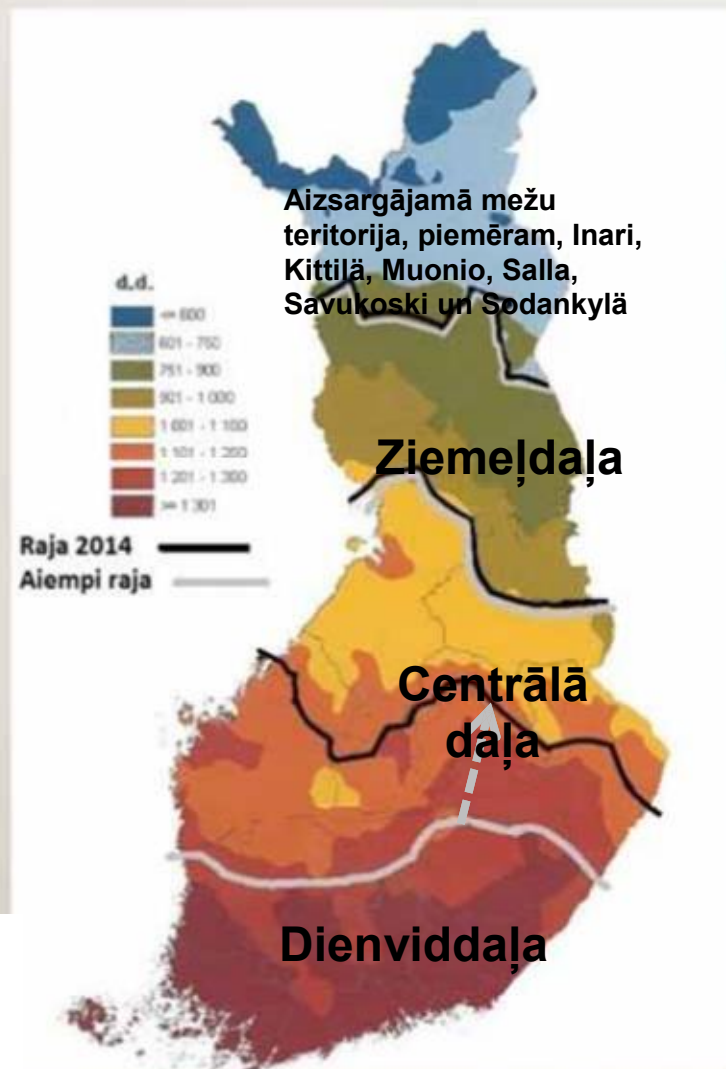
Audzes noderīgo koku skaits (VNA 2. §)

- Vienādu un dažādu vecumu struktūras mežos ir jānosaka audzējamo koku minimālais skaits (VNA A un B pielikums)
- Drenētā kūdrājā audzējamo koku skaits var būt vismaz par 20 % zemāks nekā citur (iepriekš — par 10 %)
- Koku skaits ir jānovērtē visā apstrādes teritorijā
 - › pievedceļi, grāvji un tranšejas ir jārēķina pēc meža virsmas platības tāpat kā agrāk, turklāt pie virsmas platības ir jārēķina mazie atvērumi
- Ja augšanas vieta ir akmeņaina vai pastāv citi īpaši apstākļi, audzējamo koku skaitu var samazināt vēl vairāk, šos īpašos apstākļus norādot meža izmantošanas ziņojumā

Noteikumi

Teritoriālais iedalījums

Karte ar orientāciju, precīzs municipālais/apdzīvoto vietu sadalījums ir redzams VNA 1. §

Kopējais vidējais siltums
1981.–2010. g.
©Ilmatieteenlaitos

Teritoriālais iedalījums

Jauns **teritoriālais iedalījums**, kurā Somijas dienviddaļas un Somijas ziemeļdaļas robeža tiek pārvietota uz ziemeļiem

› **Somijas ziemeļdaļa**: Lapzeme (izņemot Lapzemes ziemeļdaļu), Kuusamo, Pudasjärvi, Taivalkoski, Hyrynsalmi, Puolanka un Suomussalmi

› **Somijas** piem., **Viduspohjanmā**, Ziemeļpohjanmā **vidusdaļa**;

un Kainu municipalitāte, kā arī citas Somijas ziemeļdaļai piederošās municipalitātes

› **Somijas dienviddaļa**; piem., **Dienvidpohjanmā** un **Pohjanmā**

- Ietekme, piem.,
 - audzes cirsma: koku minimālais blīvums pēc cirsmas izveides
 - atjaunošanas pienākums: stādījumu (0,5 m) izveides laika ierobežojums.

Audzes lietderīgo koku minimālais skaits audzes cīrsmā

Audzēšanas vietas kvalitāte un teritorija		Vienāda vecuma struktūras mežs					Dažādu vecumu
		Koku garums metros					
		Zem 12	Vismaz 12	Vismaz 14	Vismaz 16	Vismaz 20	
		Stumbru skaits	Pamatvirsmas laukums	Pamatvirsmas laukums	Pamatvirsmas laukums	Pamatvirsmas laukums	Pamatvirsmas laukums
Ar skujkokiem bagātas jaunaudzes vai auglīgas augsnes un atbilstošas zemes platības	Aizsargātā meža teritorija	600	7	9	11	11	7
	Citur Somijas ziemeļdaļā	700	8	10	12	12	8
	Somijas vidusdaļā	700	9	11	13	14	9
	Somijas dienviddaļā	800	9	11	13	15	10
Ar skujkokiem bagātas sausas zāles teritorijas un attiecīgie kūdrāji	Aizsargātā meža teritorija	600	7	9	10	10	5
	Citur Somijas ziemeļdaļā	700	8	10	11	11	6
	Somijas vidusdaļā	800	8	11	12	13	8
	Somijas dienviddaļā	800	9	11	12	13	9
Ar skujkokiem bagātas sausas vai nepiemērotas augsnes un atbilstošās zemes platības	Aizsargātā meža teritorija	500	6	7	8	8	5
	Citur Somijas ziemeļdaļā	600	7	8	9	9	6
	Somijas vidusdaļā	700	8	9	10	10	8
	Somijas dienviddaļā	700	8	9	10	10	9
Ar nokarenajiem un purva bērziem bagāti meži un kūdrāji	Aizsargātā meža teritorija	600	7	9	11	11	7/5*
	Citur Somijas ziemeļdaļā	600	7	7	9	10	8/6*
	Somijas vidusdaļā	600	7	7	9	10	9/8*
	Somijas dienviddaļā	600	7	7	9	10	10/9*

*Jaunaudzes un to auglīgās augsnes / sausa zāle un nepiemērotas augsnes

Koku novākšanas izpilde, novākšanas radītie bojājumi

- Novācot bojātie koki: lietderīga koka kokmateriāls ir salauzts vai miza ir bojāta vienā vai vairākās vietās
 - › zem krūšu augstuma laukums pārsniedz 12 cm² vai
 - › visa stumbra šķēsgriezuma laukums pārsniedz 30 cm²
- vērā ņemami sakņu bojājumi virs 2 cm resnajām saknēm, līdz vienam metram no stumbra viduspunkta
- pēc nozāģēšanas koks atstāts apstrādes zonā
koku bojājumu procenti nedrīkst pārsniegt 15 %

Koku novākšanas izpilde, novākšanas radītie bojājumi

- Par garenisko iespiedumu ir uzskatāms garumā virs metra, *tīrelī* no virsmas slāņa apakšējās malas izmērīts iespiedums dziļumā virs 10 cm
kūdrājā virsmas griezum ar vairāk nekā 20 cm dziļu iespiedumu
- Iespieduma daļa **nedrīkst pārsniegt**
tīrelī 20 % un kūdrājā 25 % no apstrādātās zonas sliedes kopējā garuma

Atjaunošanas cirsmas un meža atjaunošana; noteikumu izmaiņas

Atjaunojošās cirsmas laika periods
Atjaunošanas pienākuma izveide
Atjaunošanas pienākuma saturs
Atjaunošanas pienākumam atbilstoši
stādījumi
Aizsargājamie meži

metsäkeskus

Atjaunošanas cirsma

- Vairs nav atjaunošanas cirsmu stingrības un vecuma kritēriju
- Atjaunošanas cirsmu var veidot tikai tad, ja ir jāizpilda atjaunošanas saistības
- Pieaug konsultāciju un mežu pārvaldības nozīme

Atjaunošanas pienākuma izveide

Atjaunošanas cirsmā (5.a §) un audzēšanas cirsmā (5. §) pēc koku gāšanas ir jāizpilda atjaunošanas pienākums

- 1) ja atvērtā zona pārsniedz 0,3 ha
- 2) ja audzes lietderīgo koku skaits ir mazāks nekā apstrādes zonas apstākļiem nepieciešamais minimālais skaits

Nav atjaunošanas pienākuma (5.a §)

- kūdrājos ar zemu ražīgumu
- pārveidojamās vietās
- ja ainavas veidošanas atļaujā ir ietverts likumīgā atjaunošanas pienākuma ierobežojums, jāuzskata, ka meža likums ir ievērots (8 §)

Atjaunošanas pienākuma saturs

Sākotnējie pasākumi (8. §)

- sākotnējie pasākumi ir jāveic 3 gadu laikā kopš koku gāšanas tāpat kā agrāk (līdz 2010. gadam bija arī 5 gadu ierobežojums kopš cirsmas izstrādes sākuma)
- pēc nepieciešamības jāveic attīrīšana, jānovērš pļavas veidošanās, zemes izlīdzināšana, bet kūdrājā arī ūdens aizvadīšana
- pēc nepieciešamības kultivēšana ar aizpildīšanu un cita pēcapstrāde
- dabiskās atjaunošanās nosacījumi kā iepriekš
- ja apstākļi nav atbilstoši, jāveic kultivācija
- apstākļu pasliktināšanās, piemēram, sēklas koku bojāeja pirms stādījuma izveides, izraisa kultivācijas nepieciešamību sakarā ar atjaunošanas pienākumu

Atjaunošanas pienākuma saturs

Sākotnējie pasākumi (turpinājums)

Koki vai krūmi, kas traucē stādījumu augšanai (VNA 9. §)

- *jāuzskata* sēklas un ūdenī audzēti lapkoku dēsti, kas traucē stādu turpmākai attīstībai, ar skujkokiem bagātos stādījumos
- *nav jāuzskata* par atstājamiem zonā
 - › aizsedzoši koki, pārauguši
 - › mērķi daudzveidības vai zemes vērtības saglabāšanai lapu koki un veci atsevišķie koki/koku grupas
 - › bojāti koki, kadiķi, audzes lietderīgo koku grupas vai
 - › vismaz piecu āru platībā novājināti koki

Atjaunošanas pienākuma saturs

Atjaunošanai apstiprinātās koku sugas (8.a §)

- priedes, egles, nokarenie bērzi, apses, kā arī to hibrīdi, Sibīrijas lapegles, melnalkšņi, parastās liepas, ozoli, vīksnas, gobas, kļavas un oši ir atļautās koku sugas, izveidojot stādījumus bez īpašiem nosacījumiem
- apstiprinātajām koku sugām vairs nav precīzi jāievēro augšanas vietas robežas
- purva bērzs ir atļauts kā galvenā koku suga: kūdrājos, tīreļu purvainajās daļās un blīvās māla vai ļoti mitrās augsnēs
- citās augšanas vietās purva bērzs ir apstiprināts kā papildinājums citām koku sugām (kā iepriekš)
 - › Somijas ziemeļdaļā vismaz 50 % *apstiprinātu* stādījumu
 - › citur vismaz 20 % *apstiprinātu* stādījumu

Atjaunošanas pienākumam atbilstoši stādījumi

- pienākums ir izpildīts, ja stādījumu vidējais garums ir **0,5 metri** (8. §)
- meža sakopšanas termiņa izpilde
 - › aizsargāto mežu teritorijās, kā arī Inari, Kittilä, Muonio, Salla, Savukoski un Sodankylä municipalitātēs **25 gadi**
 - › citur Somijas ziemeļdaļā **20 gadi**
 - › Somijas vidusdaļā 15 gadi, Somijas dienviddaļā 10 gadi
- stādi ir izvietoti vienmērīgi, starp tiem nav citas veģetācijas, kas apdraudētu to augšanu

Atjaunošanas pienākumam atbilstoši stādījumi

- **Apstiprināta stādījuma lietderīgās audzes stādu minimālais skaits:**
- Somijas dienviddaļā un vidusdaļā: Iepriekš
 - › Spēcīgi skujkoku stādi ≥ 1500 stādi/ha *priedes* 1300
egles 1200
 - › Spēcīgi lapu koku stādi ≥ 100 stādi/ha *lapu koki* 1000
- Somijas ziemeļdaļa
- Spēcīgi skujkoku stādi ≥ 1200 stādi/ha *priedes*
egles 1000
- › Spēcīgi lapu koku stādi ≥ 100 stādi/ha *lapu koki* 1000

Nav meža likumam atbilstošu, audzēšanai noderīgu stādījumu

Nav meža likumam atbilstošu, audzēšanai noderīgu stādījumu

Bioloģiskās daudzveidības nodrošināšana

Īpaši svarīgie biotopi un to raksturīgās
iezīmes

Rīcība ar biotopiem

Izņēmumu atļauja

metsäkeskus

Īpaši svarīgie biotopi (10. §)

Biotopi ir īpaši svarīgs bioloģiskās daudzveidības faktors

- tie ir dabīgi vai dabīgā stāvoklī saglabāti objekti
- tie skaidri atšķiras no mežu apkārtējās vides
- tie ir mazi vai mazāk nozīmīgi mežu apsaimniekošanā
šīs definīcijas mērķis nav mainīt pašreizējo praksi vai samazināt konkrēto biotopu skaitu vai platību
- attiecas uz visiem biotopiem, vairs nav noteikumu par reģionālo pielietojumu
- piemēram, maza ūdenskrātuve var būt liela pēc izmēriem, bet maza atsevišķam meža īpašniekam.
- biotopi ir iedalīti 7 grupās

Biotopi un to raksturīgās iezīmes

- 1) Avotu, strautu un urgu (pastāvīgās ūdenskrātuves), kā arī vismaz 0,5 ha lielu dīķu tiešā tuvumā
- 2) Purvaini biotopi *dabisko vai tiem līdzīgu ūdeņu apsaimniekošana*
 - a) savvaļas birzs un zāle (jaunums: savvaļas avoti)
 - b) atsevišķas savvaļas papardes un savvaļas lācenes (jauns)
 - c) purvāji (arī Lapzemē)
 - d) tukšaines un nīkulīgas zemes purvāji, kuros ir maz koku
 - e) applūdušas pļavas
- 3) bagātīgi biržu puduri
- 4) tīreļa saliņas
- 5) aizas un kanjoni
- 6) kraujas un to tiešie pameži
- 7) ar kokiem maz apauguši kalnu teritoriju atsegumi, klintis, akmeņi un ieži

Biotopi un to raksturīgās iezīmes

Jaunais ūdens likums (587/2011) ir spēkā no 01.01.2012.

STRAUTS ir par upi mazāka ūdenstece ar sateces baseinu 10–99 km²

URGA ir par strautu mazāka **ūdenstece** ar sateces baseinu līdz 10 km² (1000 ha),

kurā ūdens plūsma nav pastāvīga
un kurā nav lielu makšķerēšanas iespēju

ja ūdenstecē plūsma ir pastāvīga un tajā ir ievērojams zivju daudzums, ūdenstece ir strauts, kaut arī tās sateces baseins ir mazāks par 10 km²

Jauni biotopi, kas uzskatāmi par īpaši svarīgiem

Savvaļas avoti

Savvaļas avots, Muonio

Attēls:

Hannu Nousiainen, Metla

Somijas mežu centrs

Jauni biotopi, kas uzskatāmi par īpaši svarīgiem

Savvaļas meža papardes

Savvaļas meža
paparde, Muonio

Attēls:

Hannu Nousiainen, Metla

Jauni biotopi, kas uzskatāmi par īpaši svarīgiem

Savvaļas lācenes

Savvaļas lācenes, Muonio

Attēls:

Hannu Nousiainen, Metla

Somijas mežu centrs

Jauni biotopi, kas uzskatāmi par īpaši svarīgiem Dumbrāji, arī Somijas Ziemeļdaļā

Attēls: Pentti Olli

**Jauni biotopi, kas uzskatāmi par īpaši svarīgiem
Dumbrāji, arī Somijas ziemeļdaļā**

Savvaļas
dumbrājs,
Yli-Tornio

Attēls:

Hannu Nousiainen

Metla

Rīcība ar biotopiem (10.a un 10.b §)

Atļautie pasākumi

- piesardzīgi kopšanas un izmantošanas pasākumi, lai saglabātu un nostiprinātu biotopu īpašās iezīmes

Aizliegtie pasākumi

- atjaunošanas cirsmas
- zemes kultivēšana, kas izraisa īpašus apdraudējumus
- meža ceļu būve
- drenēšana
- strautu un urgu tīrīšana
- ķīmiskie pesticīdi

Rīcības vispārējie principi un biotopu specifiskie pasākumi

	Pasākumi īpatnību saglabāšanai	Pasākumi īpatnību nostiprināšanai
	Zemes atsegšana atsevišķās vietās Dabisko koku sugu kultivēšana Uzmanīga baļķu novākšana , saglabājot koku vecuma un struktūras pazīmes, neveidojot izlauzumus (neatsedzot slāņus)	Plānotā dabas kopšana Dabiskā stāvokļa atjaunošana
Sekli ūdeņi	koks paliek dabiskā vai līdzīgā stāvoklī, vecuma pazīmju struktūra ievērojami nemainās; nedrīkst mainīt biotopa īpatnības	
Purvainie biotopi	koks paliek dabiskā vai līdzīgā stāvoklī, vecuma pazīmju struktūra ievērojami nemainās; nedrīkst mainīt biotopa īpatnības pasākumus drīkst veikt tikai tad, kad zeme ir sasalusi	
Bagātīgi biržu puduri	jāsaglabā koku struktūra pasākumus drīkst veikt tikai tad, kad zeme ir sasalusi	
Tīreļa saliņas	nav īpašu prasību	
Aizas un kanjoni	nav īpašu prasību	
Kraujas un to pameži	nedrīkst veidot cirsmas	
Atsegumi, klintis, akmeņi un ieži	jāsaglabā vecie, mirušie un nolūzušie koki	

Rīcība ar biotopiem (10.a §)

Meža transports un ūdensteču šķērsošana 10. § minētajos biotopos

- Īpaši uzmanīga rīcība, lai neapdraudētu īpatnību saglabāšanu
- Izņēmuma kārtā ir atļauta ūdensteču šķērsošana vai kokmateriālu transportēšana laikā, kad nav sniega vai zeme nav sasalusi, ja tiek veikti speciāli drošības pasākumi un darbība neapdraud īpatnību saglabāšanu piemēram, akmeņaina strauta šķērsošanu var uzskatīt par atļautu rīcību
- Purvainos biotopos un uz auglīgas zemes **koku novākšanu** var veikt tikai tad, kad zeme ir sasalusi

Izņēmuma atļauja darbiem īpaši svarīgos biotopos (11. §)

- ja 10. § norādīto ierobežojumu ievērošana izraisa nedaudz lielākus finansiālos zaudējumus, mežu centrs pēc pieprasījuma var piešķirt izņēmuma atļauju, lai pasākumus varētu veikt, samazinot zaudējumus
- ***nelielu finansiālo zaudējumu noteikšana***
zaudējumi ir nelieli, ja izmantošanas ierobežojumu izraisītie ekonomiskie zaudējumi ir zem 4 % no pieteicēja meža īpašumu pārdodamās daļas koku vērtības, kuras apstrādes vērtība ir līdzvērtīga 3000 eiro vai mazāka
- zaudējumi tiek noteikti uz īpašumu un pārdošanai noderīgās koku vērtības pamata (audzes lietderīgie koki, kuru celmu cena tiek noteikta novērtēšanas laikā)

Administratīvā procedūra un sankcijas

Paziņojums par meža izmantošanu
Mežu centra informēšanas pienākums
Papildinformācija par īpaši svarīgiem
biotopiem
Mežu dīlera un plānotāja atbildība
Noņemtās procedūras
Pārkāpumi un nodarījumi saistībā ar
mežiem

metsäkeskus

Paziņojums par meža izmantošanu (14. §)

Ziņošanas pienākums

- zemes īpašniekam
- pārvaldības vai īpašo tiesību īpašniekam
- citai saistītai personai

Ziņošanas pasākumi

- ne vēlāk kā 10 dienas un ne agrāk kā 3 gadus pirms mežizstrādes vai citu pasākumu sākuma
- termiņš tiek aprēķināts no nākamās darbdienas pēc paziņojuma saņemšanas dienas (ja paziņojums tiek saņemts piektdien, termiņš tiek rēķināts no nākamās pirmdienas, ja tā ir darbdiena)
- Mežu centrs uz iesnieguma pamata var piešķirt novirzi no šī termiņa
- Paziņojumu par meža izmantošanu var atrast šajā adresē:
www.metsakeskus.fi/tulostettavat-lomakkeet

Paziņojums par meža izmantošanu (14. §)

Paziņojums ir jāsniedz

- par paredzamo mežizstrādi un darbu ar biotopiem (10. §)
- par izciršanu, lai ierīkotu liela apjoma ceļu, elektrības vai citas attiecīgas līnijas, piemēram, izciršanu, lai ierīkotu šoseju vai augstsprieguma līniju
- *par aizsargājamo meža teritoriju izciršanu*

Paziņojums nav jāsniedz (izņemot 10. § gadījumu)

- par izciršanu mājas vajadzībām
- par maza apjoma koku izciršanu (pirms ciršanas ≤ 13 cm)
- par izciršanu elektrolīniju un dzelzceļa sliežu zonā
- par tranšeju, ūdensvadu vai kanalizācijas līniju izciršanu
- izciršana mazu ceļu, elektrības vai citu attiecīgu līniju vajadzībām
- *bruņoto spēku teritorijās aizsardzības nolūkiem* (neattiecas ML)

Meža izmantošanas paziņojumā sniedzamā informācija (1/2)

Lauksaimniecības un mežsaimniecības dekrēta par mežu izmantošanu paziņojuma 1. §

- Vārds, uzvārds un kontaktinformācija
 - › zemes īpašniekam vai arī pārvaldības vai citu tiesību īpašniekam, pilnvarotajam, mežizstrādes tiesību īpašniekam, sastādītājam
- Izstrādes teritorijā esošā(-o) īpašuma/īpašumu informācija un atrašanās vieta, to pietiekami precīzi norādot kartē vai ar satelīta datiem, kā arī virsmas platība
- Audzes izciršanas gadījumā izciršanas mērķis un izstrādes metode
- Atjaunošanas cismā izciršanas mērķis un izstrādes metode, meža veids augšanas vietā, atjaunošanas veids, atjaunošanas galvenā(-s) koku suga(-s), iespējamās zemes virsmas apstrādes procedūras

Meža izmantošanas paziņojumā sniedzamā informācija (2/2)

- Īpašos gadījumos izciršanas mērķis un skaidrojums par objekta īpašo raksturu, kā arī izciršanas nepieciešamību
- Atjaunošanas cirsma mērķis ir mazražīga nosusināta kūdrāja vai biotopa atjaunošana
- Ja izciršanas iemesls ir meža bojājumi, jānorāda bojājumu iemesls
(insektu vai vētras izraisīti bojājumi)
- Ja mežizstrādes zeme tiks izmantota citiem nolūkiem, jānorāda jaunais izmantošanas nolūks
- Vai šī ir aizsargājamā meža teritorija vai aizsargājamā teritorija
- Ja apstrāde attiecas uz 10. § norādīto biotopu
 - › ja tas ir biotops, skaidrojums par pasākumiem un to, kā tiek veikta īpatnību saglabāšana

Paziņojums par meža izmantošanu (14. §)

- Paziņojuma iesniedzējam ir *jāpārbauda* paziņojums pirms pasākumu izpildes, ja izciršanas veids vai apstrādājamā teritorija *ievērojami* atšķiras no ziņojumā norādītā

Meža ugunsgrēku izraisītas īpašās situācijas

- plašu meža bojājumu gadījumā izmantošanas paziņojumam nav termiņa, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 10. §
- izstrādi var sākt, līdzko paziņojums ir iesniegts mežu centrā, izņēmuma atļauja nav nepieciešama
- **nosacījumi** ir šādi:
 - › mežu centrs ir parādījis/norobežojis postījumu zonu un
 - › paziņojuma teritorijā galvenokārt ir jānovāc meža ugunsgrēkā nokritušie, bojātie vai apdegušie koki

Mežu centra informēšanas pienākums (7.a §)

Ja izmantošanas paziņojumā ietvertā izstrādes teritorija vai tās tuvējā (= *robežas*) teritorija ir iekļauta mežu centra reģistrā

- 1) 10. § norādītie īpaši svarīgie biotopi
- 2) lēmuma par īpaši aizsargājamām sugām vai aizsargājamiem dabas veidiem saskaņā ar dabas aizsardzības likumu izpilde
- 3) Natura-2000 tīklā iekļautā teritorija
- 4) cits līdzvērtīgs objekts, pamatojoties uz varasiestādes lēmumu

Mežu centram ir jānorāda objekts:

- zemes īpašniekam, zemes īpašnieka pārstāvim un izstrādes tiesību īpašniekam
- ELY centram, ja lēmums ir saskaņā ar 2. vai 3. punktu

Zemes īpašnieka ziņošanas pienākums (7.a §)

Zemes īpašniekam ir jāinformē mežizstrādes tiesību īpašnieks

- izmantošanas paziņojumā iekļautajā informācijā 10. § norādes
- Mežu centra sniegtā mērķa informācija (saistībā ar ziņošanas pienākumu sniegtā informācija)

Ja zemes īpašnieka pārstāvis sastāda izmantošanas ziņojumu, uz viņu tiek attiecināts ziņošanas pienākums

Iepriekšēja informācija par īpaši svarīgu biotopu (14.c §)

Tāpat kā iepriekš zemes īpašnieks vai viņa izciršanas tiesību īpašnieks var pirms ciršanas vai citas meža izstrādes pieteikties, lai no Mežu centra saņemtu iepriekšēju informāciju saistībā ar meža izmantošanas paziņojumu

- vai objekts ir biotops saskaņā ar 10. § norādēm
- vai paziņotā meža apstrāde notiek saskaņā ar 10.a un 10.b §

Iepriekšēja informācija par 10. § minētajiem biotopiem ir bezmaksas (23.a §)

Mežu dīlera un plānotāja atbildība (7. §)

- Meža izstrādātājam izstrādes procesā ir jānodrošina mežu likuma noteikumu ievērošana
- Ja tiek sastādīts mežizstrādes līgums, tam ir jāpievieno **apzīmogots plāns**, kurā ir ietverta informācija
 - › plānotā izstrādes metode un
 - › reģistrā esošās vietas, uz kurām attiecas 10. §, kartē ir ierobežotas
 - › plāna izstrādātāja pienākums ir nodrošināt atbilstību mežu likumam
- Izciršanas veicējam un plānotājam ir jāņem vērā, ka izciršana ir jāveic saskaņā ar apzīmogoto plānu un meža izciršanas veicējam ir jāsaņem informācija par objektiem, uz kuriem attiecas 10. §, saskaņā ar 7.a §
- Vispārējs pārskats par atsevišķiem gadījumiem

Noņemtās administratīvās procedūras

- Stādījumu pamatojuma paziņojums, tomēr varat joprojām iesniegt
- Garantijas procedūra, lai nodrošinātu jaunu koku saņemšanu laikā
- Pārskata procedūra
- Aizsargājamo mežu teritorijas izciršanas un atjaunošanas plāns, aizstāts ar parastu meža izmantošanas paziņojumu

Kā meža pārkāpums tiek sodīta tīša vai liela nevērība

- 1) Netiek iesniegts meža izmantošanas paziņojums atbilstoši 14. § norādījumiem
zemes īpašnieks, speciālu tiesību turētājs, pilnvarota persona
- 2) 6. § pārkāpums, kas attiecas uz koku izstrādes noteikumiem
(jāizvairās no koku un zemes bojājumiem)
- 3) 8. § pārkāpums, kas attiecas uz atjaunošanas pienākumu
darbi ar pamatu ik pēc 3 gadiem, stādīšana ik pēc 20/25 gadiem
- 4) Darbs atbilstoši 10. § noteikumiem par dabisko vidi
- 5) Tiek izveidota 7. § noteiktā zīmogošanas shēma, kas ir pretrunā ar mežu likuma noteikumiem un uz kuras pamata tiek veikta mežizstrāde
- 6) Tiek pārkāpti noteikumi, kas attiecas uz aizsargājamiem mežiem vai aizsargājamām teritorijām

Meža likuma pārkāpējs ir tas, kurš:

- 1) ir tīši vai smagi pārkāpis noteikumus, kas ir ietverti 12. § par aizsargātajiem mežiem vai 13. § par aizsargātajām teritorijām
- 2) ir tīši pārkāpis 10. § noteikumus par biotopiem tā, ka šāda rīcība, visticamāk, apdraud biotopa īpatnību saglabāšanos

Veicot audzes nelikumīgu izciršanu, tiek piemērots atjaunošanas pienākums, nevis sods

Šīs prezentācijas pamatā ir dokumenti

- Dekrēts, ar kuru tiek grozīts mežu likums **1085/2013**
- Valdības dekrēts par mežu ilgtspējīgu pārvaldību un izmantošanu **1308/2013**
- Lauksaimniecības ministrijas dekrēts par meža izmantošanu **1320/2013**

Paldies!

©Somijas mežu centrs

2014

metsäkeskus